

Syventävät opinnot

Syventävät opinnot muodostavat 70 opintopisteen laajuisen kokonaisuuden ja koostuvat seuraavista opintojaksoista:

Metodiseminaari 5 op, projektia tukevat valinnaiset opinnot 5 op, projektintunti 10 op, projektiseminaarit 10 op ja tutkielma 40 op.

Metodiseminaari

Tavoite. Metodiseminaarien tavoitteena on perehdyttää opiskelija oikeustieteen filosofiaan, teoreettisiin ja menetelmällisiin kysymyksiin ja siten antaa välineitä oikeustieteelliseen työskentelyyn. Seminaarit selvittävät sitä, miten oikeustiedettä tehdään. Seminaarit tukevat opiskelijoiden projektityöskentelyä oikeusteorian, oikeusfilosofian ja teoreettisen lainopin erityiskysymyksiin syventymisen avulla.

Käsitteltävä asiakokonaisuus. Työskentelytavat ja seminaariaiheet vaihtelevat ryhmittäin.

Laajuus 5 opintopistettä / 2 opintoviikkoa.

Opetus

Seminaarien aiheet ja ajankohdat ilmoitetaan syys- ja kevätlukukauden alussa tiedekunnan ilmoitustaululla sekä tiedekunnan kotisivuilla.

Opettajat

Frände, Dan, OTT, VT. Rikos- ja prosessi-oikeuden ruots. professori.

Hakalehto-Wainio, Suvianna OTL, VT. Yliopistonlehtori (mvs.)

Kavonius, Petter, OTL. Tutkija, lakimies.

Kotkas, Toomas, OTT. Yleisen oikeustieteen assistentti

Mäkelä, Juha, OTL. Tutkija.

Nousiainen, Kevät, OTT. Naisoikeuden ja oikeusteorian professori.

Rentto, JuhaPekka, OTT, M.A. Yleisen oikeustieteen dosentti.

Sankari, Suvi, OTK. Tutkija

Suoritustapa

Seminaarit suoritetaan aktiivisella osallistumisella seminaarityöskentelyyn (2 + 12 t) sekä seminaariaineen (ohjepituus 8-12 s.) laadinnalla, puolustuksella ja opponentina toimimisella. Seminaareissa on läsnäolo-velvollisuus. Läsnäolo tehtävien jakotilaisuudessa on ehdoton edellytys seminaariin osallistumiselle. Seminaarityöskentely arvostellaan asteikolla hylätty, tyydyttävät, hyvät, erinomaiset tiedot.

Suoritusajankohta

Metodiseminaari tulee suorittaa sinä lukukautena, jona opiskelija aloittaa syventävien opintojen projektin.

Seminaareihin ilmoittautuminen

Seminaareihin ilmoittaudutaan syys- ja kevätlukukauden alussa lomakkeella, joita saa tiedekunnan verkkosivuilta, lomakelokerikosta (Porthania, 3. krs) opintotoimistosta ja kansliasta.

Projektit

Ilmoittautuminen

Opiskelija voi ilmoittautua syventävien opintojen projektiin, kun hän on suorittanut ON-tutkintoon tai ON- ja OTM-tutkintoihin kuuluvia opintoja vähintään **150 opintopistettä**. Lisäksi on suositeltavaa suorittaa projektiaineessa valinnaisia aineopintoja yhteensä 12op/6ov. Syventävien opintojen aloittamisen edellytyksenä on maisterivaiheen harjoitusseminaarin suorittaminen ennen projektin alkamista.

Projekteihin ilmoittaudutaan lomakkeella, jossa opiskelijaa pyydetään ilmoittamaan tiedekunnalle ensisijaisuusjärjestyksessä kolme vaihtoehtoista projektia. Opiskelijan kannattaa harkita useampia suuntautumisvaihtoehtoja. Ilmoittautumislomakkeita saa tiedekunnan verkkosivuilta, opintotoimistosta sekä tiedekunnan kansliasta.

Syyslukukaudella alkaviin projekteihin ilmoittaudutaan edellisen lukuvuoden huhtikuun loppuun mennessä ja kevätlukukaudella alkaviin projekteihin saman lukuvuoden marraskuun puoliväliin mennessä.

Projektien osanottajien valinta

Tiedekunta vahvistaa kunkin projektin osanottajamäärän ja valitsee niiden osanottajat. Tavoitteena on, että projektiin osallistuneiden määrä voidaan rajoittaa 15 opiskelijaan. Muiden tiedekuntien kanssa toteutetuissa poikkitieteellisissä projekteissa oikeustieteen opiskelijoiden kiintiö voidaan määritellä erikseen. Aine voi poikkeuksellisesti järjestää 15 opiskelijaa suuremman projektin. Projektiryhmän vähimmäiskooksi suositellaan 5 opiskelijaa. Aineissa, joissa ei osanottajien vähyden vuoksi tai muusta syystä voida järjestää projektiopetusta, tulee järjestää mahdollisuus suorittaa syventävät opinnot projektin ulkopuolella ja tarjota opiskelijoille riittävästi työnohjausta.

Jos opiskelijat jakautuvat tasaisesti eri projekteihin, tiedekunnan ei tarvitse puuttua osanottajien valintaan. Jos johonkin projektiin on halukkaita enemmän kuin siihen voidaan ottaa, tiedekunta ratkaisee osanottajien valinnan seuraavien kriteerien mukaan:

- oppiaineessa suoritettut valinnaiset opinnot
- erityiset syyt kuten työkokemus tai projektin liittyminen toiseen tutkintoon, kaikki tai lähes kaikki OTM-tutkinnon muut opintojaksot suoritettu jo hakemusta jätettäessä
- opintomenestys projektiin liittyvässä aineopintojaksossa.

Kukin oppiaine määrittelee tarkemmat valinnan kriteerit ja ilmoittaa ne opinto-oppaassa. Kriteerit voivat tarvittaessa olla myös projektikohtaiset. Oppiaine tekee ehdotuksen projektiryhmään valittavista opiskelijoista ja perustelee ehdotuksensa. Ehdotukset käsitellään opintotoimikunnassa, päätöksen projektiin hyväksymisestä tekee dekaani.

Jos projektissa on tilaa **opettaja voi hyväksyä** projektinsa osanottajiksi sellaisiakin **opiskelijoita, jotka eivät** vielä ilmoittautumishetkellä **täytä syventäviin opintoihin siirtymisen edellytyksiä**. Tällöin opettaja voi asettaa lopullisen hyväksymisen ehdoksi, että opiskelija täyttää siirtymisedellytykset syyskuun alkuun mennessä, jos projekti alkaa syyslukukaudella, tai joulukuun loppuun mennessä, jos projekti alkaa kevätlukukaudella.

Projektien osanottajien valinta syyslukukaudella alkaviin projekteihin ratkaistaan toukokuun loppuun mennessä ja kevätlukukaudella alkaviin projekteihin joulukuussa.

Projektien suunnittelusta

Laitoksen johtoryhmä huolehtii siitä, että jokaisessa oppiaineessa järjestetään riittävästi projektiopetusta. Projektien kohdentamisessa pyritään ottamaan huomioon se, että tiedekunnasta valmistuu riittävästi eri oikeuden aloille suuntautuneita / erikoistuneita juristeja. Oppiaineet ilmoittavat tiedot seuraavan lukuvuoden sekä lisäksi sitä seuraavan syyslukukauden projekteista opinto-oppaassa.

Pysyvää määrääkö

Mikäli syventävien opintojen projektissa on tilaa, opettaja voi harkintansa mukaan ottaa projektiinsa osanottajaksi sellaisenkin opiskelijan, joka on jo hyväksytty johonkin **toiseen projektiin** tai joka on sellaisen aikaisemmin suorittanut, edellyttäen ettei toiseen projektiinsa osallistuvan ottaminen haittaa ensimmäistä projektiaan suorittavia. Toiseen projektiin ilmoittaudutaan vasta sen jälkeen, kun tiedekunta on vahvistanut projektin varsinaiset osanottajat, sopimalla asiasta suoraan projektin vetäjän kanssa.

Mikäli opiskelija on otettu toiseen projektiin, hän on sen normaali osanottaja oikeuksineen ja velvollisuuksineen. Hän saa myös käyttää toiseen projektiin kuuluvan kuuden opintoviikon laajuisen tentin automaattisesti valinnaisiin opintoihin. Muun projektityöskentelyn käyttämisestä valinnaisiin opintoihin on sovittava aineen opettajan kanssa erikseen. Tarpeen vaatiessa opiskelija voi ennen projektin alkamista **vaihtaa toisen aineen projektiin**, mikäli saa siihen molempien projektien opettajien suostumuksen.

Syventävien opintojen **projektitenttejä** voi suorittaa **ylimääräisesti** muissakin aineissa kuin siinä, jossa suorittaa syventävät opinnot. Suoritukset voidaan automaattisesti hyväksyä ko. aineen valinnaisiin aineopintoihin.

Syventävät opinnot on mahdollista suorit-

taa **projektin ulkopuolella** aineissa, joissa projektia ei osanottajien vähyyden vuoksi tai muusta syystä voida aloittaa. Lisätietoja opintotoimistosta.

Projektitentti

Projektiin kuuluu yksi tentti, projektitentti. Tentti sisältää noin 1 500 sivua projektityöskentelyä varten luettua peruskirjallisuutta: koti ja ulkomaista asianomaisen oikeudenalan kirjallisuutta, projektiin liittyviä erityisteoksia sekä muuta materiaalia. Projektitentti tulisi suorittaa kokonaisuudessaan viimeistään projektin aloittamista seuraavan lukukauden ensimmäisellä tenttikierroksella.

Opetusmuodot ja opetukseen osallistuminen

Projektiin työskentely koostuu projektikohdittaisesti määrättävällä tavalla kahden lukukauden aikana kokoontuvista seminaareista, projektin teemaan liittyvistä tai sitä tukevista luentosarjoista sekä käytäntöön perehtymisestä. Opiskelijan on osallistuttava seminaariin projektin molempina lukukausina, yhteensä 56 tunnin ajan. Seminaarityöskentely on monimuotoista ja metodologisia valmiuksia korostavaa.

Seminaarityöskentelyn kulku

Projektit aloitetaan lukukauden alussa. Tiedekunta pitää huolen siitä, että niin syys kuin kevätlukukaudenkin alussa alkaa riittävä määrä projekteja. Jos lukuvuodessa järjestetään kaksi pääasiassa samaan oppiaineeseen liittyvää projektia, ne pyritään aloittamaan eri lukukausina, ellei työskentelyn tarkoituksenmukainen järjestäminen edellytä niiden samanaikaista aloittamista.

Seminaarissa perehdytään ensimmäisen lukukauden aikana projektin alaan liittyvään perusmateriaaliin: koti ja ulkomaiseen kir-

jallisuuteen, lainsäädäntöön, oikeuskäytäntöön ja aiheeseen liittyvään eijuridiseen aineistoon. Perehdyttäminen tapahtuu itsenäisen opiskelun, luentojen ja käytäntöön tutustumisen avulla. Tiedekunnan kirjasto tarjoaa projektikohtaista tiedonhankinnan opetusta sopimuksen mukaan.

Ensimmäisen lukukauden aikana opiskelijoiden on laadittava projektin teeman osaluokilta seminaaritöitä joko yksin tai ryhmätöinä. Seminaarityöt käsitellään ja arvostellaan lukukauden loppupuolella järjestettävässä tiiviissä seminaarijaksossa. Projektin jälkimmäisen lukukauden aikana keskitytään tutkielman laatimiseen sekä projektin aikana käsitellyn materiaalin ja seminaaritöiden opiskeluun.

Ennen seminaaritöiden ja tutkielman laatimista suositellaan tutustumista teoksiin:

- 1) **Iisa, K. & Piehl, A.:** Kielenhuollon käsikirja. Yrityskirjat. Helsinki 2002.
- 2) **Husa, J. & Mutanen, A. & Pohjalainen, T.:** Kirjoitetaan juridiikkaa. Ohjeita oikeustieteellisten kirjallisten töiden laatijoille. Gummerus. Saarijärvi, 2001.
- 3) **Miettinen, T.** (toim.), Oikeustieteellinen opinnäytetyö. Joensuun yliopiston oikeustieteellisiä julkaisuja 10. Joensuu 2004.

Joissakin aineissa on lisäksi laadittu monistetut ohjeet aineiden ja tutkielman kirjoittajille.

Syventävien opintojen projektit lukuvuonna 2008-2009

Esineoikeus

Projektin teema: Rahoitus- ja vakuusjärjestelyt silmällä pitäen insolvenssioikeutta
Projektin johtaja: prof. Jarno Tepora.
Projektiin osallistuu myös Esa Hakkola.

Projekti alkaa kl 2009.

Modernissa yhteiskunnassa tehdään sopimus-oikeudellisesti yhä vaativampia rahoitus- ja vakuusjärjestelyjä erityisesti elinkeinoelämän piirissä. Järjestelyjä tehtäessä on varauduttava siihen, että kyseinen hanke ei toteudukaan suunnitellulla tavalla. Niinpä on selvitettävä rahoitus- ja vakuusjärjestelyjen sitovuus silmällä pitäen rahoitus- ja vakuusjärjestelyyn osallistuneen osapuolen mahdollista insolvenssitilannetta. Kansainvälisissä hankkeissa tulee lisäksi selvitettäväksi kansainvälistä esine- ja insolvenssioikeutta koskevat kysymykset. Projektin kantavana aiheena on yhdistää esineoikeuden ja insolvenssioikeuden tarkastelukulmat tarkasteltaessa pätevän ja virallisia sitovan rahoitus- ja vakuusjärjestelyn toteuttamista.

Projektissa tutustutaan käytössä oleviin erilaisiin rahoitus- ja vakuusjärjestelyihin sopimus-, velvoite- ja esineoikeuden näkökulmasta sekä näiden järjestelyjen sitovuuteen eri insolvenssitilanteissa silmällä pitäen ulosotto- ja konkurssilainsäädäntö sekä velkajärjestely- ja yrityssaneerauslainsäädäntö.

Projektissa käsiteltäviä asiakokonaisuuksia ovat:

- koneiden/laitteiden rahoitus vakuusjärjestelyineen
- kuljetusneuvot rahoitus- ja vakuusjärjestelyjen kohteena
- vakuusobjektin realisointimyynti ja vakuusvelkojan asema
- konkurssipesään kuuluva omaisuus
- konkurssipesän sijaantulo-oikeus

- vakuusvelkoja ja velkajärjestely/yrityssaneeraus

Projektin **alustava ohjelma** (ajankohtiin voi tulla muutoksia):

Tammikuu 2009: Projektin alkukokous to 8.1.2009 klo 14–16 P 417

Alkuluennot ma 12.1.2009- pe 16.1.2009 klo 14–16 P 417, paitsi 15.1 ja 16.1 P 444

Maaliskuu 2009: Projektiseminaari ma 2.3.2009, ke 4.3.2009 ja to 5.3.2009 klo 08–12 P 668

Toukokuu 2009: Dispositioseminaari 4.5.–6.5.2009 klo 08–12 P 417

Syyskuu 2009: Seurantakokous 24.9. klo 14–16 P 417

Joulukuu 2009: Loppuseminaari.

Projektitentti tutkintovaatimukset ilmoitetaan syyskuun alussa.

Projektitentti suoritetaan tenttiakvaariossa <http://ok.helsinki.fi/?page=329>. Tenttiä ei voi suorittaa oppiaineen normaaleina tenttipäivinä.

Eurooppaoikeus

Projektin teema: Muuttuva Euroopan unioni / The Changing European Union

Projektin johtaja: prof. Juha Raitio.
Kevätlukukaudella 2008 alkanutta projektia on täydennetty 15 uudella osanottajalla sl. 2008.

Tavoite: Projektissa pyritään kartoittamaan kaikkea sitä, mikä on Euroopan unionissa tällä hetkellä ajankohtaista ja muutoksien kohteena. Projektin teema on valittu tarkoituksellisen laajaksi, jotta kaikki eurooppaoikeuden eri osa-alueista kiinnostuneet voi-

sivat löytää projektin puitteissa oman tutkimusaiheensa. Projektissa sivutaan perinteisiä ns. yleisen eurooppaoikeuden aloja, kuten esimerkiksi eurooppaoikeuden tavoitteita, yleisiä oikeusperiaatteita ja valtion-sisäisiä vaikutustapoja. Projektissa prosessi-oikeudellisia kysymyksiä analysoidaan yhteydessä aineellisen oikeuden kehitykseen. Ennakkoratkaisujärjestelmä ja kumoamiskanteet ovat keskeisimmät käsiteltävistä oikeussuojakeinoista. Lisäksi projektissa arvioidaan oikeussuojan ennakoitavuutta ja hyväksyttävyyttä. Yhtenä merkittävänä osateemana voidaan pitää perustamissopimusten uudistamisprosessin seuraamista ja sitä kautta myös integraatiokehityksen ajankohtaisia kehityspiirteitä. Projektin aihepiiriin kuuluu myös keskeisenä osana ns. aineellisen eurooppaoikeuden kehityksen seuraaminen. Erityisesti sisämarkkina- ja kilpailuoikeus korostuvat tässä suhteessa. Esimerkiksi palveluiden vapaan liikkuvuuden edistäminen on keskeinen ajankohtainen kehityslinja sisämarkkinaoikeuden alalla.

Rakenne: sl. 2008, johdantoluennot (Raitio), mahdolliset asiantuntijaluennot ja vierailut, harjoituskirjoitusten laadinta ja purku istunnoissa marras- joulukuussa 2008, projektitentti, toisten harjoitustöiden laadinta ja purku istunnoissa maaliskuuhun 2009, tutkielman kirjoitus. Projekti on mahdollista suorittaa myös nopeammin.

ELMC: Projektin osallistujille suositellaan hakeutumista syyslukukaudella 2008 European Law Moot Court -kilpailuun, josta on opinto-oppaassa ja kilpailun www.sivuilla.org **osoitteessa** www.elmc.org tarkempaa informaatiota. Osallistumisesta kilpailuun vähintään alkukarsintoihin saakka saa lukea hyväkseen 16 opintopistettä. Opiskelija voi sisällyttää nämä esimerkiksi syventävien opintojen tutkintovaatimuksiin korvaten projektitenttiä. Opiskelija voi myös hajauttaa tämän 16 opintopisteen kokonaisuuden siten, että hän hakee korvaavuutta 6 opintopisteen laajuudesta harjoitusseminaarista.

Projektitentti (10 op). Tenti koostuu yleisestä ja erityisestä osasta, jotka on mahdollista tenttiä erikseen. Projektitenttejä on mahdollista suorittaa eurooppaoikeuden tenttien yhteydessä. Projektitentti on mahdollista suorittaa myös kesätenttinä. Projektitentit olisi mieluiten suoritettava ennen toisen seminaarityön esittämistä, eli viimeistään helmikuun 2009 tenttikierroksella. Olisi opintojen etenemisen kannalta tarkoituksenmukaista, että tutkielman kirjoitus tapahtuisi hyväksikäyttäen niitä tietoja, joita projektitenteissä on omaksuttu. Projektitentti on mahdollista suorittaa myös tenttiakvaariossa.

Projektitentti tutkintovaatimukset

I osa

1. **Raitio**, J., *The Principle of Legal Certainty in EC Law*, Dordrecht: Kluwer, 2003, s. 15–186 ja 304–387.
2. **Hartley**, T. C., *The Foundations of European Community Law*, Oxford 2007, s. 265–461, eli luvut 9-16 tai vuoden 2003 painos soveltuvin osin, eli s. 269–485, eli luvut 9-17.
3. **Oliver**, P., *Free Movement of Goods in the European Community*, London 2003, s. 1-384 **tai Craig**, P – **de Búrca**, G., *EU Law, Text, Cases & Materials*, Oxford 2008, s. 604-949, eli luvut 17-24 tai vuoden 2003 painos soveltuvin osin, eli, s. 580-934, luvut 14-20.

II osa

Tentittävä kirjallisuus ilmoitetaan myöhemmin. Erityisen osan kirjallisuuden valinnassa painotetaan opiskelijan omia kiinnostuksen kohteita ja tutkielman aihetta. Lisätietoja: juha.rautio@helsinki.fi. Lisäksi eurooppaoikeuden syventävien opintojen projektista kiinnostuneita opiskelijoita pyydetään seuraamaan oppiaineen verkkosivuja www.helsinki.fi/publaw/opiskelu/Eurooppaoikeus/eurooppaoik.htm.

Finanssioikeus

Projektin teema: ”Kansainvälinen monenkertainen verotus ja vajaaverotus”

Projektin johtaja: prof. **Marjaana Helminen**

Projekti alkaa: sl 2008

Projektin luennot ja seminaarit:

Sl 2008: to 11.9., 18.9., 2.10., 9.10., nämä salissa P669, 16.10. P518 klo 14-18 sekä to 13.11., 20.11., 27.11., 4.12. ja 11.12. klo16-19. Sali P669

Kl 2009: to 16.4., 23.4., 30.4. ja 7.5. klo 14-18. Sali P669

Luentojen ja seminaarien ajankohtiin saatava tulla pieniä muutoksia, joista ilmoitetaan myöhemmin. Osa opetuksesta tapahtuu englanninkielellä.

Tentit

Tenttipäivät ovat samat kuin finanssioikeuden aineopintovaiheen kuulusteluissa. **Kuulustelu voidaan suorittaa myös tenttiakvaariossa, jonka käyttöä oppiaine suosittelee opiskelijoille.** Projektitenttiin on osallistuttava lukuvuoden 2008-2009 aikana.

Projektintentin tutkintovaatimukset

Kirjat:

1. **Panayi, Christiana HJI** 2007. Double Taxation, Tax Treaties, Treaty Shopping and the European Community. 316 sivua.

2. **Rohatgi, Roy** 2007. Basic International Taxation. Second Edition. Volume I-Principles. 2nd edition. BNA International. n. 500 sivua.

3. **Rohatgi, Roy** 2007. Basic International Taxation. Second Edition. Volume II -Paractice. 2nd edition. BNA International. n. 500 sivua.

Lehtiartikkelit:

1. **Helminen, Marjaana** 2002. Kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistaminen kaksoisasumiskonfliktitilanteessa. – Verotus 2/2002 s. 131-135. 5 sivua. 5 sivua.

2. **Christina HJI Panayi:** Treaty Shopping and Other Tax Arbitrage Opportunities in the European Union: A Reassessment – Part 1. European Taxation 2006, s. 104-110. 7 sivua

3. **Christina HJI Panayi:** Treaty Shopping and Other Tax Arbitrage Opportunities in the European Union: A Reassessment – Part 2. European Taxation 2006, s. 139-155. 16 sivua.

4. **Douma, Sjoerd** 2006. The Three Ds of Direct Jurisdiction: Disparity, Discrimination and Double Taxation. – European Taxation 11/2006 s. 522-533. 12 sivua.

5. **van Thiel, Servaas** 2007. Why the ECJ Should Interpret Directly Applicable European Law as a Right to Intra-Community Most-Favoured-Nation Treatment – Part 1. – European Taxation 6/2007 s. 263-269. 7 sivua.

6. **van Thiel, Servaas** 2007a. Why the ECJ Should Interpret Directly Applicable European Law as a Right to Intra-Community Most-Favoured-Nation Treatment – Part 2. – European Taxation 7/2007 s. 314-327. 13 sivua.

2. Prof. **Olli Ryyänen** aloittaa kaksikielisen vero-oikeuden projektin kl 2009. Lisätietoja myöhemmin.

Hallinto-oikeus

Projektin teema: Julkinen, yksityinen ja informaatio

Projektin johtaja: prof. Olli Mäenpää
Projekti alkaa sl. 2008

Projektin teemat liittyvät julkisen ja yksityisen toiminnan välisiin suhteisiin, julkisuusperiaatteeseen, yksityiselämän ja henkilötietojen suojaan sekä viestintää ja informaatiota koskevaan julkiseen sääntelyyn. Projektissa perehdytään monipuolisesti julkisen toiminnan perusteisiin, julkisen ja yksityisen suhdetta määrittävään sääntelyyn sekä jul-

kisen tiedon saatavuutta, käyttöä ja rajoituksia koskeviin oikeudellisiin kysymyksiin.

Projektitöiden kohdealueena voivat olla muun muassa julkisuutta, yksityisyyttä tai informaatiota koskevat konkreettiset kysymykset kansallisen ja/tai eurooppaoikeudelliseen sääntelyn kannalta, yksityiselämän ja henkilötietojen suojan ongelmat, julkisuuden ja informaation sääntelyn muodot sekä oikeuksien toteuttamiseen ja oikeusturvaan liittyvät aiheet. Projektitöinä ovat mahdollisia myös muuhun hallinto-oikeudelliseen problematiikkaan kohdistuvat teemat.

Projektin alustava ohjelma:

Esittelytilaisuus 24.4.2008 klo 15 salissa P669.

Projektin ensimmäinen kokoontuminen 10.9.2008 klo 16-18 (P 668)

Alkuluennot 10.9.-26.9.2008 (16 t)

1. projektiseminaari 13.10.-16.10.2008 (P669)

2. projektiseminaari 9.2.-12.2.2009

3. graduseminaari 21.4.-23.4.2009

Projektitentin vaatimukset:

1. **Mäenpää, Olli**, Julkisuusperiaate (2008) (n. 300 s.)

2. **Posio, Sirpa**, Yksityisyyden suoja sosiaalihuollossa. (2008) (341 s.)

3. **Keravuori-Rusanen, Marietta**, Yksityinen julkisen vallan käyttäjänä (2008) (480 s.)

4. **Tiilikka, Päivi**, Sananvapaus ja yksilön suoja (2007) luvut II ja III (245 s.)

5. **Neuvonen, Riku**, Viestintäoikeuden perusteet (2008) (133 s.)

[yht. 1499 s.]

Kansainvälinen oikeus

Projektin teema: **Kansainvälistä oikeutta oikeustapausten valossa.**

Projektin johtaja: Yliopistonlehtori Jarna Petman

Kansainvälisen oikeuden projektiseminaari to 18.9, ti 21.10, to 23.10, ke 29.10, pe 31.10, ke 5.11 ja pe 7.11. klo 10-12 P668

Projekti koostuu kahdesta noin kolmen viikon pituisesta seminaarijaksosta, joista toinen järjestetään syyslukukaudella ja toinen kevätlukukaudella. Syksyn seminaarijakso toteutetaan oikeustapausharjoitusten muodossa (Moot Court) siten, että jokainen opiskelija perehtyy vähintään yhteen todelliseen oikeustapaukseen ja edustaa sitten jompaa-kumpaa oikeustapauksen osapuolta simuloidussa oikeudenkäynnissä. Tarkoituksena on antaa opiskelijoille mahdollisimman kattava ja tukeva pohja yleisessä kansainvälisessä oikeudessa. Kevään jakso puolestaan muistuttaa teoreettisuudessaan enemmän perinteistä harjoitusseminaaria. Tarkoituksena on ohjata opiskelijat jo gradukirjoittamisen pariin ja niin kukin opiskelijoista kirjoittaa keväällä gradutyöskentelyään avittavan seminaariesseen. Molempien lukukausien ohjelmassa on niin oikeudelliseen kirjoittamiseen yleisesti kuin kansainväliseen oikeuteen erityisesti liittyvää luento-opetusta sekä vierailuja viranomaisiin ja muihin kansainvälisen oikeuden yleistämään sopiviin kohteisiin.

Projektitentin tutkintovaatimukset

1) **Evans, Malcolm D (ed.)**, International Law, 2. pianos (Oxford University Press 2006);

2) yksi tai useampi seuraavista teoksista: **Amerasinghe, C. F.**, Principles of the Institutional Law of International Organizations (Cambridge University Press 1996); **Anghie, Anthony**, Imperialism, Sovereignty and the Making of International Law (Cambridge University Press 2005);

Aro, Miia & Petman, Jarna, Voiman käytön oikeuttaminen ja sotilaallisten järjestelmien muutokset Euroopassa ja Suomessa (Erik Castrén -instituutti/HY 1999);

Birnie, Patricia & Boyle, Alan, International Law and the Environment, 2. painos (Oxford University Press 2002);

Björklund, Martin & Puustinen Seppo (toimittaneet), Maailman kauppajärjestö WTO (Taloustieto 2006);

Cassese, Antonio, International Criminal Law (Oxford University Press 2003);

Charlesworth, Hilary & Chinkin, Christine, The boundaries of international law: a feminist analysis (Manchester, MUP 2000);

Chayes, Abram & Handler Chayes, Antonia, The new sovereignty: compliance with international regulatory instruments (Cambridge MA, Harvard UP 1995);

Chinkin, Christine, Third Parties in International Law (Oxford University Press 1993);

Craven, Matthew, The Decolonization of International Law: State Succession and the Law of Treaties (Oxford University Press 2007);

Guzman, Andrew T., How International Law Works (Oxford University Press 2008);

Klabbers, Jan, The concept of treaty in international law (The Hague, Kluwer 1996);

Korhonen, Outi & Gras, Jutta & Creutz, Katja, International governance in post-conflict situations (Erik Castrén -instituutti/HY 2006);

Koskenniemi, Martti, From Apology to Utopia: the structure of international legal argument (Cambridge University Press 2005);

Marks, Susan, The Riddle of All Constitutions. International Law, Democracy and the Critique of Ideology (Oxford University Press 2000);

Marks, Susan & Clapham, Andrew, International Human Rights Lexicon (Oxford University Press 2005);

Matsushita, Mitsuo & Schoenbaum, Thomas J. & Mavroidis, Petros C., The World Trade Organization: Law, Practice, and Policy (2. painos, Oxford University Press, 2006);

Mièville, China, Between Equal Rights: A Marxist Theory of International Law (Haymarket Books 2006);

Roth, Brad R., Governmental Illegitimacy in International Law (Oxford, Clarendon Press 1999);

Simpson, Gerry, Law, War & Crime (Polity Press 2007);

Study Group of the International Law Commission (Finalized by Martti Koskenniemi): Fragmentation of International Law (Erik Castrén -instituutti/HY 2007).

Kohtien 1 ja 2 teosten yhteisen sivumäärän tulee olla vähintään 1500 sivua. (Sivumäärää laskettaessa ei oteta huomioon hakemistoa, sisällysluetteloa tai liitesivuja.) **HUOM!** **PROJEKTITENTTIÄ EI SAA JAKAA.**

Kauppaoikeus

Projektin teema: PATENTTIOIKEUS JA GLOBAALIT MARKKINAT

Projektin johtajat: Prof. **Rainer Oesch** (suomenkieliset), Prof. **Niklas Bruun** (ruotsinkieliset).

MUUT OPETTAJAT:

Täydentävänä opettajana ja yhteyshenkilönä toimii kauppaoikeuden assistentti **Taina Pihlajarinne**. Myös tutkija **Juha Vesala** osallistuu projektin opetukseen.

Patentit ovat teollisuudelle tehokkaita kilpailun välineitä. Niitä käytetään kansallisilla ja kansainvälisillä markkinoilla. Mahdollisuus hakea patentti teknistä luovuutta osoittaville keksinnöille on tärkeitä sekä keksijälle itselleen että yrityksille. Patenttisuojan saamisen edellytykset, suojan sisältö ja toteuttaminen, samoin kuin patenttien lisensointi, ovat tärkeitä osakysymyksiä niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Patenteja on säännelty kansainvälisesti teollisoikeuden konventioissa, kuten Pariisin sopimuksessa ja ns. TRIPS-sopimuksessa. Patentinhakua varten on keskeinen myös

ns. eurooppapatentti kansallisen patentin ohella. Patentit ovat myös kiistanalaisia kansainvälisessä kaupassa, esim. lääkkeiden patentointi on monien kehitysmaiden kannalta johtanut liian kalliisiin lääkkeisiin.

TAVOITTEET:

Projektin tavoitteena on selvittää ja tutkia uudistuneen ja kehityksen alaisen patenttijärjestelmän toimintaa kansallisilla ja globaaleilla markkinoilla nimenomaan sekä kilpailullisesta näkökulmasta että eri intressiryhmien kannalta. Asiakokonaisuudessa on mahdollisuus tehdä puhtaasti ensisijaisesti kansalliseen lakiin kohdistuvia oikeusdogmaattisia tutkimuksia mutta samalla suorittaa myös kriittistä ja arvioivaa oikeusvertailevaa tutkimusta samoin kuin kansainväliin sopimuksiin kohdistuvaa analyysia. Samalla projekti opettaa yleistä immateriaalioikeuksien synnystä, kehityksestä ja toiminnasta sekä niiden rajoista.

SISÄLTÖ:

Patenttijärjestelmän puolesta ja vastaan
Lääkeaineiden suojaaminen: kehitysmaat v. teollistuneet maat
Ns. softa-patentit
Patenttien lisensointi ja kilpailu
Patentit konkurssissa
Patentoitavuus eri tekniikan aloilla – vaihtelevatko vaatimukset?
Opettajapoikkeuksen synty, sisältö ja kehitys työsuhdeksintölainsäädännössä
Patenttioikeuden arvostus
Työsuhdeksintökorvaukset

OPETUSMUODOT:

Projekti koostuu seuraavista osasuorituksista:
-projektitentti (10 op)
-luennot 20 t.
-harjoitusaineen kirjoittaminen
-projektiseminaarit (10 op)
-tutkielma (40 op)

Omaohjaisella opiskelulla ja tutkimuksella sekä päätöisillä sitoutumisella projektiin

on ratkaiseva merkitys onnistuneeseen projektin loppusuorittamiseen.

Projektiin voidaan Helsingin yliopistosta hyväksyä enintään noin 15 - 20 opiskelijaa. Projektiin pääseminen edellyttää käytännössä immateriaalioikeuden valinnaisten opintojen tentin suorittamista, koska opiskelijat projektiin valitaan tehtyjen opintosuoritusten perusteella.

PROJEKTIIN OSALLISTUMINEN

Projektiin voi osallistua siihen normaalin hakemusmenettelyn jälkeen tähän projektiin hyväksytyt opiskelijat. Projektin suorittaminen edellyttää täyspäiväistä sitoutumista projektiopintojen harjoittamiseen projektille varattuna aikana. Jos opiskelija ei saa tutkimussuunnitelmaansa laadittua sille projektissa sovitussa ajassa, katsotaan opiskelijan keskeyttäneen projektin suorittamisen. Tutkielma tulee saattaa loppuun projektin aikana (lkv. 2008-2009). Tutkielman tulee pääsääntöisesti olla valmis viimeistään toukokuussa 2009. Tutkielma, joka on valmistunut myöhemmin kuin elokuussa 2009, voidaan ottaa arvostelumenettelyyn ja hyväksyä vain erityisen painavista ennakoimattomista ja odottamattomista syistä.

AJANKOHTA: SL 2008 - KL 2009

TOTEUTUSTAVAT:

Asiakokonaisuus toteutetaan yhteistyössä IPR University Centerin, Helsingin yliopiston, Turun yliopiston, Helsingin kauppariikakoulun, Svenska Handelshögskolanin sekä Teknillisen korkeakoulun kanssa.

Syyslukukauden aikana järjestetään luento-opetusta noin 20 tuntia. Opiskelijat kirjoittavat harjoitusaineen asiakokonaisuuteen liittyvästä aiheesta. Ryhmätyöseminaari pidetään

Kevätlukukauden aikana opiskelijat esittelevät vastaavalle opettajalle tutkimussuunnitelmansa. Loppuseminaarit pidetään huhtitoukokuussa 2008.

Alkukokous 9.9.ti klo 14, P417
Johdantoluennot: ma 15.9. klo 12-14 P669,
klo 14-16 P417 ja ti 16.9. klo12-16 P417

SUORITUSTAVAT:

Projektitentti (10 op)

Projektiseminaarit (10 op)

Tutkielma (40 op)

(+ syventäviin opintoihin kuuluvat metodi-
seminaari 5 op ja projektia tukevia valinnaisia
opintoja 5 op)

ARVOSTELU:

Kirjatentti: numeerinen asteikko 0-5

Harjoitusaine: hyväksytyt - hylätyt

Tutkielma: pysyvääsmääräysten mukaisesti
Yritys- ja organisaatiokäyntejä projek-
tin alueelta erikseen ilmoitettavina aikoina

Ryhmätyöseminaari

OPPIMATERIAALI:

-oletetaan että on vastaavat tiedot kuin im-
materiaalioikeuden täydentävissä; jos ei niin
tentittävä jotakin!

Projektitentti:

-koostuu: tunnusmerkkistrategia, tavara-
merkkisuojan saamisen perusteet, yhteisön
merkki, tavaramerkin lisensiointi ja kilpai-
lu, tavaramerkkisuojan rajat

Mikäli opiskelija ei ole suorittanut imma-
teriaalioikeuden valinnaista tenttiä tai hank-
kinut vastaavia tietoja, hänen tulee tenttiä
opettajien kanssa erikseen sovittava aineis-
to ennen projektitenttiin osallistumista.

1) Oesch, Rainer - Pihlajamaa, Heli Patentti-
oikeus (2008) (tätä painosta opiskelijat ei-
vät ole lukeeet; vanhaa ei oikeastaan enää
voi käyttää)

2) kilpailuoikeuden teos / tai Domeij, Bengt
Läkemedelspatent

3) jokin patenttivaatimuksia koskeva teos
Norrgård, Mracus-Bruun, Niklas, Analogia-
menetelmäpatentin suojapiiri I – II Lakimies

2007. sekä Vuorinen Jarkko, Patenttipoolit
itsesääntelyn ilmentymänä Lakimies 1/2008

4) Domeij, Patentavtalsrätt ja (S:a Patenträtt
tai Stenvik tmv.?) tai Nyberg, Patenträttsliga
bedömningsgrunder – särskilt om fackman-
nen. Jure AB, Stockholm 2000. 320 s.

5) englanninkielinen teos Fisher, Matthew,
Fundamentals of Patent Law. Hart Publishing
2007. 390 pp. Pagenberg, Jochen – Cornish,
William, Interpretation of Patents in Europe.
Application of Article 69 EPC. Munich 2006.

KUULUSTELIJAT: Oesch ja Bruun

HUOM. projekti on sekä suomen- että ruot-
sinkielisille opiskelijoille.

Lääkintä- ja bio-oikeus

Professori **Raimo Lahden** kanssa voi neu-
votella yksilöllisesti määräytyvän projektin
aloittamisesta, jolloin ohjaukseen osallistuu
myös muita aineen tutkijoita. Projektin osal-
listumisen edellytyksenä on aineen valin-
naisopintojen suorittaminen, ja lisäksi pää-
sääntöisesti vaaditaan, että asianomainen
on suorittanut myös aineen harjoitussemi-
naarin.

Maa-, vesi- ja ympäristöoikeus

Projektin teema: Maankäytön suunnitte-
lu, rakentaminen, maanhankinta, yhdyskun-
tarakentamisen kustannusten jako

Projektin johtaja: prof. **Vesa Majamaa**
Projekti alkaa kl 2009

Oikeusjärjestystä koskevassa jaottelussa
yksityisoikeuteen ja julkisoikeuteen ympä-
ristöoikeus sijoittuu näiden taitekohtaan.
Nautinnan järjestämisen ja luonnonvarojen
jakamisen kohteena oleva substanssi on yk-
sityisessä omistuksessa, kun taas käyttöta-

voista ja -muodoista päättäminen on viranomaistoimintaa.

Maankäytön suunnittelua ja kaavoitusta koskevat säännökset ovat lähtökohtaisesti oikeudellisia, mutta sisällöltään niin avoimia ja väljiä, että eri viranomaisten keskinäiset toimivaltasuhteetkin tulevat oikeudellisesti ongelmallisiksi. Rakentamisen sääntelyn kohdalla viranomaisvalvonnan tarve ja viranomaisnäkökohta ovat voimakkaasti kasvaneet.

Pakkolunastus kuntien maanhankintakeinona on yleistynyt siitä huolimatta, että lainsäädännössä on luotu aivan uusia keinoja taivuttaa maanarvonnouluun liittyneitä eri väestöryhmien välisiä jännitteitä.

Käytännön oikeuselämässä ympäristöoikeuteen liittyviä ongelmia ei voi hallita eikä ymmärtää ilman yksityisoikeuteen luettavan maa- ja vesioikeudellisen aineksen perusteellista tuntemusta ja hallinto-oikeuteen luettavien menettelyllisten sääntöjen osaamista.

Projektin alustava ohjelma (ajankohtiin voitulla vielä muutoksia)

Tammikuu 2009: Alkukokous ma 12.1. klo 16–18, Sali 417

Alkuluennot ma 19.1. – pe 16.1. klo 16–18, Sali 417

Maaliskuu 2009: Projektiseminaari ma 9.3. – pe 13.3. klo 16, Sali 417

Toukokuu 2009: Dispositioseminaari ma 11.5. – pe 15.5. klo 16–18, Sali 417

Joulukuu 2009: Loppuseminaari. Ajankoh-
ta ja tila ilmoitetaan myöhemmin.

Kirjallisuusvaatimukset ilmoitetaan myöhemmin.

Oikeushistoria

Projektin teema: Globaalien oikeushistorian kehityslinjat – antiikista moderniin

Projektin johtajat: prof. **Jukka Kekkonen** ja yliopistonlehtori **Heikki Pihlajamäki**

Projekti alkaa sl. 2008.

Projektin sisältö:

Syventää opintojen projekti kartoittaa oikeushistorian kehitystä globaalista perspektiivistä. Tarkasteltava **ovat maailman suurin oikeusperheet ja niiden keskinäinen vuorovaikutus** sekä globaalien poliittisen, kulttuurisen ja yhteiskunnallisen muutoksen vaikutus oikeuteen. Erityisenä kiinnostuksen kohteena on **länsimaisen oikeuden leviäminen** muiden perinteisten oikeusperheiden hallitsemille alueille. Tutkielmien aiheet voivat kuitenkin liittyä myös kansallisvaltiotason oikeudellisiin murroksiin, joiden kautta globaalia oikeudellista dynamiikkaa on mahdollista tarkastella. Projektin teema on ajallisesti laava, antiikin roomalaisen oikeuden leviämisestä nykypäivän länsimaisen oikeuden leviämiseen Aasiaan ja Afrikkaan.

Projektin opetuksessa ja tutkielmissa murtaudutaan ahtaiden **kansallisten rajojen ulkopuolelle**, kuten myös aikaansa edellä oleva juridiikka on aina tehnyt. Selvitämme, mistä lainsäätäjät, oikeustieteilijät ja tuomioistuimet ovat hakeneet vaikutteita ja millä perusteilla vaikutteet ovat valikoituneet. Poliittiset, kulttuuriset, taloudelliset ja sosiologiset tekijät ovat tärkeässä asemassa, kun **oikeudellisten siirräntäisten** omaksu-
mista eri oikeusjärjestelmiin tutkitaan.

Metodologisesti aihetta lähestytään modernin oikeushistorian tapaan **vertailevasta näkökulmasta**. Opiskelija pyritään perehdyttämään kansallista perinnettä laajemmin länsimaisen oikeustieteen historialliseen kirjoon.

Metodologisesti aihetta lähestytään modernin oikeushistorian tapaan vertailevasta nä-

kökulmasta. Opiskelija pyritään perehdyttämään kansallista perinnettä laajemmin länsimaisen oikeustieteen historialliseen kirjoon.

Projektin kulku: Projektin esittelytilaisuuksissa jaetaan **esimerkinomainen lista mahdollista gradujen aiheista** (lista on sittemmin saatavilla oikeushistorian opettajilta ja opintotoimistosta).

Vielä ennen kesää projekti kokoontuu ”kick-off” -tilaisuuteen, jossa sovitaan syksyn ohjelmasta alustavasti. Myös tutkielman aiheista voidaan sopia jo tuossa vaiheessa. Projektin alkuopetukseen kuuluu mm. metodiopetusta ja tiedonhakukoulutusta syyskuun aikana. Lokakuun aikana pidetään intensiiviseminaari, jossa käsitellään opiskelijoiden aiheita miellekarttasessioissa. Opiskelija laatii **miellekartan** (mind map) alustavan tutkimusaiheeseensa perehtymisen pohjalta ja esittelee sen seminaarissa. Miellekartan perusteella laaditaan tutkimuksen alustava rakennekuva. Kevät käytetään intensiiviseen tutkimus- ja kirjoitustyöhön. Tavoitteena on saada gradu valmiiksi vuoden aikana.

Projektin suorittamistapojen uudistuksessa on hyödynnetty vuosien 2005–2007 kokeiluista saatuja hyviä tuloksia. Opiskelijoilla on halutessaan mahdollisuus korvata kirjaintentti kirjoittamalla projektin ajalta tutkimuspäiväkirja, jossa hän hyödyntää tiettyä annettua metodi- yms. kirjallisuutta. Tämä tutkimuspäiväkirja arvostellaan oppimispäiväkirjan lailla.

Tehokkaaksi havaittua **gradutuutorointia** jatketaan myös tässä projektissa.

Jos mahdollista, osa projektin teemoista linkitetään oikeushistorian oppiaineen piirissä vireillä oleviin **tutkimushankkeisiin**, ja gradujen tai niihin perustuvien artikkelien julkaisemista kannustetaan.

Projektiin hyväksytyille opiskelijoille tiedotetaan erikseen sähköpostitse ohjelmasta, sen ajasta ja paikasta.

Projektitentti voi suorittaa kerralla tai osissa ja kirjat voi korvata referaateilla tai esseekirjoituksilla opettajien kanssa sovitulla tavalla.

Vaatimukset ovat seuraavat:

- 1) Kalela, J., *Historiantutkimus ja historia* (2000)
- 2) Wallerstein, I., *World-Systems Analysis* (2004)
- 3-4) Opiskelijan kanssa erikseen tutkielman aiheen perusteella sovitavat kirjat, joista esimerkkeinä mainittakoon:
 - Nemo, P., *What is the West* (2006)
 - Mirow, M. C., *Latin American Law. A History of Private Law and Institutions in Spanish America* (2004)
 - Benton, L., *Law and Colonial Cultures. Legal Regimes in World History, 1400–1900* (2002)
 - Hecht, N. S. et al. (toim.), *An Introduction to the History and Sources of Jewish Law* (1996), lukuun ottamatta s. 51–74, 243–358,
 - Cappelletti, M., *The Judicial Process in Comparative Perspective* (1989)
 - Whitman, J., Q., *Harsh Justice. Criminal Punishment and the Widening Divide between America and Europe* (2003)
 - Reimann, M. (toim.), *The Reception of Continental Ideas in the Common Law World* (1993)
 - Hallaq, W., *The Origins and Evolution of Islamic Law* (2005)
 - Glenn, P., *Legal Traditions of the World* (2000)
 - MacCormack, Geoffrey, *The Spirit of Traditional Chinese Law* (1996)

Oikeustaloustiede

Projektin teema: Valtion toiminta markkinoilla; Julkiset hankinnat, valtiontuki ja verotus. (Tammikuussa 2008 alkanut projekti jatkuu) Informaatio, julkisuus ja motivaatio

Projektin johtaja: prof. Matti **Heimonen**, OTT Kristian **Siikavirta** on projektin toinen opettaja.

Tutkielmaseminaari 3.11. 2008 klo 12-20 P518

Seuraava **oikeustaloustieteen projekti** aloitetaan **syksyllä 2009**.

Perhe- ja jäämistöoikeus

Projektin teema: Oikeudenmukainen ositus ja perinnönjako

Projektin johtaja: siviilioikeuden professori **Urpo Kangas**. Projektin muut opettajat siviilioikeuden dosentti, yliopistonlehtori **Tapani Lohi** ja assistentti **Pekka Tuunainen**.

Projektin sisältö: Lukuvuoden 2008-2009 syventävien opintojen teamana on oikeudenmukainen ositus ja perinnönjako. Ositus ja perinnönjako voivat olla täysin toisistaan erillisiä toimia tai ne voivat limittyä toisiinsa. Perintökaaren 3 luvun soveltamistilanteissa perinnönjako korvaa toimitettavan osituksen. Ositus ja perinnönjako ovat perhevarallisuusosoikeuden keskeisimmät toimet, joissa ratkaistaan puolisoitten ja perillisten omistusoikeus toimituksen kohteena olevaan varallisuuteen. Käytännön oikeuselämässä osituksen ja perinnönjaon sisällöllinen hallinta on välttämätöntä, mikäli aikoo toimia asiantuntijana perhevarallisuusosoikeuden alaan kuuluvissa tehtävissä. Ositus ja perinnönjako ovat vaativia oikeustoimia sen vuoksi, että useimmat perhe- ja jäämistöoikeudelliset suojasäännökset saavat reaalisen merkityksensä vasta osituksessa tai perinnönjaossa.

Hyvänä esimerkkinä tästä voidaan mainita avioliittolain vastikesäännöstö ja perintökaaren ennakkoperintöä ja lakiosaa koskeva säännöstö. Erityisen lisän projektin teemaan tänä vuonna tuo muuttunut perintö- ja lahjaverosäännöstö. Uusien säännösten mukaan sukupolvenvaihdostarkoituksessa tapahtuvat metsätilojen ja yritysten luovutukset jatkajille ovat verotuksen näkökulmasta erittäin kustannusedullisia. Projektissa on tarkoitus tarkastella sitä, miten yhtä perillistä suosiva verojärjestelmä vaikuttaa omaisuuden osituksessa ja perinnönjaossa. Projektin teema antaa mahdollisuuden kirjoittaa tutkielma miltei mistä tahansa aiheesta perhevarallisuusosoikeuden alueella. Projektin painopiste on aviovarallisuusosoikeudessa ja jäämistöoikeudessa, mutta projektin teemalla on liittymäpintoja muun muassa prosessi-oikeuteen, vero-oikeuteen ja edunvalvonta-oikeuteen.

Projektin opetus ja seminaarityöskentely

a) Syyslukukaudella (40 - 50) tuntia
- Urpo Kankaan johdantoluennoissa (16 tuntia) luodaan yleiskatsaus projektin teemaan. Luennot pidetään 1.9 - 5.9.2008 klo 8-12 yksityisoikeuden laitoksen luentosalissa P 417.

Syventävien opintojen **seminaari** järjestetään 8.10 - 13.10.2008 klo 8 - 12 luentosalissa P 417.

Seminaarin aiheet valitaan painottaen tasapuolisesti projektin eri osa-alueita. Esitelmien avulla pyritään saamaan alustava kokonaiskuva projektin erityiskysymyksistä. Seminaariaiheet pyritään alusta alkaen liittämään osaksi tutkielmaa.

Olenaisena osana projektin työskentelyyn liittyy projektilaisille nimettävä omaopettaja, joka seuraa tutkielman valmistumista kiinteästi. Omaopettajien yksilöllinen ja henkilökohtainen työnohjaus opiskelijoille järjestetään 15.-16.12. 2008 erikseen sovittavana ajankohtana.

b) Kevätlukukaudella (20-30 tuntia)
- **Intensiiviseminaari** (2 vrk) järjestetään

Tvärminnen eläintieteellisessä koasemalla 22 -23.1.2009. Seminaari on pakollinen.

- **Tutkimaseminaari**, jossa jokainen osanottaja esittelee tutkielmansa disposition, työn edistymisen ja vähintään yhtä tutkielman lukua vastaavan sisällöllisen osan tutkielmasta. Seminaari pidetään 25.3.-27.3.2009 luentosalissa P 417

Projektititit:

1. Saarenpää, Ahti: Avioliittolain muutokset. Neljäs, uudistettu painos. Rovaniemi 1992, s. 1- 195.
2. Agell, Anders: Nordisk äktenskapssrätt. Nord 2003:2, s. 101 – 442.
3. Lohi, Tapani: Ositus, tasinko ja sivullisuoja. Jyväskylä 2003, s. 3 – 443.
4. Tuunainen, Pekka: Perinnöstä luopumisen pätemättömyys ja vilpittömän mielen suoja. Teoksessa Syntymästä kuolemaan, oikeudesta informaatioon, (2006), s. 203 – 224.
5. Kangas, Urpo: Lakiosa eilen, tänään ja huomenna. DL 2004, s. 575 - 601
6. Välimäki, Pertti: Ylivelkaisen kuolinpesän selvityksestä. Teoksessa Business Laww Forum(2007), s. 243 – 268.
7. Perintökaaren uudistamistarpeet. Oikeusministeriö. Työryhmämietintö 2004:6, s. 1 – 99

Prosessioikeus

1. Projektin teema: Oikeusturvan uudet haasteet ja reilu oikeudenkäynti

Projektin johtaja: dos. **Johanna Niemi**
Alkaa: 9.9.2008 klo 12-16 (P668)

Lainkäyttö on monien haasteiden edessä. Tuomioistuimien toiminnan taloudellinen tehostaminen, ammattimaistuvaan rikollisuuden vastaaminen, kasvavat juttumäärät ja entistä suuremmat oikeusturvaodotukset (mm. uhriliikkeen taholta) monikulttuuris-
tuvassa yhteiskunnassa ovat asettaneet tuomioistuimet uusien vaatimusten eteen. Projektissa pohditaan, miten näihin haasteisiin

on pyritty vastaamaan oikeudenkäyntimenettelyä uudistettaessa, ja miten oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin vaatimukset pyritään turvaamaan. Projektityöskentelyyn sisältyy luento-opetuksen ja seminaarien lisäksi tutkielmaohjausta pienryhmissä, joissa myös annetaan vertaispalautetta prosessikirjoittamiseen.

Projektin aikataulu:

- alkukokous 9.9. klo 12-16 (P668)
- alkuluennot 16 h syyskuu
- kirjallisuusseminaarit syyskuu/marraskuu n. 10 h
- tutkimussuunnitelmaseminaarit marraskuu/joulukuun n.12 h
- tutkielmaseminaarit tammikuu/helmikuu n. 12 h
- loppuseminaari toukokuun n. 12 h

Projektitentin tutkintovaatimukset:

Valitse neljä seuraavista

- SVJT 1/2007 (tema Rättstat) ja Lakimies 7-8/2007 (tema Turvallisuus)
- Niemi-Kiesiläinen, Johanna: Rikosprosessi ja parisuhdeväkivalta (2004)
- Nylund, Anna: Tillgång till den andra instansens i tvistemål (2006)
- Ervo, Laura: Oikeudenmukainen oikeudenkäynti (2005)
- Bylander, Eric - Lindblom, Per Henrik (red.): Muntlighet vid domstol i Norden (2005)
- Ashworth, Andrew - Redmayne, Mike: The Criminal Process (2005)
- Jacob, Joseph M.: Civil Justice in the Age of Human Rights (2007)
- Lindblom, Per Henrik: Sena uppsatser (2006).

Yksi teoksista suoritetaan kirjallisuusesseenä kirjallisuusseminaarissa. Lisää esseevaihtoehtoja projektin kuluessa.

2. Projektin teema: Asianajaja - jarru vai tuki tehokkaalle konfliktinratkaisulle?

Projektin johtaja: yliopistonlehtori **Risto Koulu**

Alkaa: ke 14.1.2009 klo 10-12, P444.

Käsittävät osateemat:

- institutionaaliset puitteet
- asianajotoimeksianto sopimustyyppinä
- suhde päämieheen
- asianajaja lainkäytössä
- asianajajien valvonta
- kansainvälinen asianajotoiminta

Projekti perustuu ns. tutkivan oppimisen konseptiin. Projektissa esiintyy ulkopuolisia asiantuntijoita ja se toteutetaan yhteistyössä Suomen Asianajajaliiton kanssa.

Projektin koostumus:

- alkuluennot (viikko 3)
- ryhmätyöseminaari (viikko 7)
- projektitentti (viikko 15, suositus)
- tutkielmaseminaari (viikko 20)
- syystapaamiset (viikko 36)
- loppuseminaari (viikko 47)
- tutkielman jättäminen (viikko 52, suositus)

Projektitenttiä tutkintovaatimukset:

- Ebervall, Lena: Försvararens roll. Ideologier och gällande rätt (2002)
- Esko, Timo (toim.): Näkökulmia asianajajaoikeuteen (2004)
- Hazard, Geoffrey - Rhode, Deborah: The Legal Profession. Responsibility and Regulation (1985).

3. Projektets tema / Projektin teema: Processrättens allmänna läror - Prosessi-oikeuden yleiset opit

Projektets ledare / Projektin johtaja: prof. **Dan Frände**

Börjar / Alkaa: 14.1.2009 kl 10-12, P518
Projektet är tvåspråkigt / Projekti on kaksikielinen

Närmare upplysningar om tidtabell och tentamenslitteratur ges under hösten.

Rikosoikeus

1. Projektin teema: Talousrikosoikeus

Projektin johtaja: prof. Raimo Lahti

Projektin kesto: sl 2008 – kl 2009

Projektin aloituskokous: 2.9. 16-20 P518.

Projektin aihepiiri: Projektin aihepiirinä on talousrikosoikeus laajasti ymmärrettynä. Aihepiiri mahdollistaa myös rikosoikeuden yleisten oppien ja seuraamusjärjestelmän sekä eurooppalaisen ja kansainvälisen rikosoikeuden ja oikeusvertailun näkökulmia pro gradu -töiden aiheiden valintaan senkin vuoksi, että taloudellisen toiminnan väärinkäytösten sääntelyssä on vastuu- ja seuraamusoppia koskevia erityispiirteitä ja sääntelyyn vaikuttavat kansainvälis- ja eurooppaoikeudelliset velvoitteet. Erilaisille tutkimus- ja lähestymistavoille on projektissa tilaa. Projektin alussa kartoitetaan ja esitellään erilaisia mahdollisia tutkimusteemoja, jotta jokainen projektilainen pääsisi suuntautumaan sellaiseen tematiikkaan ja tutkimustapaan, joka erityisesti sopii hänelle.

Projektin työskentely pääpiirteittäin:

Työskentelyn runkona on koko projektivuoden jatkuva seminaarityyppinen työskentely. Etenkin syyslukukaudella erilaisia tapaamisia on paljon kun taas kevätlukukausi painottuu enemmän tutkielman tekoon. Kaikki työskentely on kuitenkin tarkoitettu palvelemaan tutkielman tekoa. Syyslukukaudella suoritetaan projektitentti. Syyslukukauden seminaarityyppinen työskentely alkaa johdannolla projektin aihepiiriin ja tematiikkaan. Sovitaan harjoitusaineiden aiheet ja pidetään harjoitusaineita koskeva tiivis seminaari. Tämän jälkeen sovitaan seminaaritöiden aiheet ja pidetään tiivis seminaari syyslukukauden lopulla mahdollisesti Tvärminnen asemalla. Kevätlukukaudella projektilaiset jatkavat tutkielmatyöskentelyä ja kevätlukukauden loppupuolella tekevät seminaarityöt tutkielmiensa pohjalta. Pidetään myös muita tapaamisia. Voidaan projektilaisten kiinnostuksen mukaan tehdä tutustumiskäyntejä projektin kannalta kiinnostaviin viranomaisiin.

Projektin ensimmäinen kokoontuminen on 2.9. 16-19 P518.

Projektitentin tutkintovaatimukset:

1. **Jareborg, N.:** Allmän kriminalrätt, 2001 (437 s.)
2. **Peers, S.:** EU Justice and Home Affairs Law, 2nd ed. 2006, s. 381-562. Tämä kohta voidaan korvata LL.M.-opetukseen kuuluvan European Legal Space and the Europeanization of Criminal Law -kurssin (sl 2008) suorituksella.
3. **Koponen, P.,** Talousrikokset rikos- ja rikosprosessioikeuden yhtymäkohdassa, 2004, s. 1-136 (yhteenvedo); **Tapani, J.,** Petos liikesuhteessa, 2004, s. 19-102.
4. **Häyrynen, J.:** Arvopaperimarkkinoiden väärinkäyttö, 2006, s. 1-408.
5. **Sahavirta, R.,** Rahanpesu rangaistavana tekona, 2008.

2. Projektin teema: Rikosten lajit ja yleiset opit

Projektin johtaja: rikosoikeuden avoimen professorinviran hoitaja

Projektin kesto: kl 2009 – sl 2009

Aloituskokous: 13.1.2009 12–16 P518.

Projektin aihepiiri: Rikosoikeuden yleiset opit eli keskeiset käsitteet ja periaatteet saavat yhtäältä konkreettisen sisällön silloin, kun niitä tulkitaan ja sovelletaan jonkin tunnusmerkistön, kuten varkaussäännöksen näkökulmasta. Toisaalta rikoslain erityisen osan tunnusmerkistöt ovat keskenään niin erilaisia, että relevantit yleisten oppien kysymykset vaihtelevat tunnusmerkistökohtaisesti. Lisäksi konkreettisen tapauksen prosessuaalinen asetelma vaikuttaa siihen, millaiset yleisiin oppeihin liittyvät kysymykset valikoituvat arvioinnin kohteeksi. Projektin aihepiiriin liittyvistä tutkimusteemoista voidaan mainita muun muassa seuraavat aiheet: yritysoppi henki- ja varallisuusrikoksissa, osallisuusoppi (esimerkiksi kirjanpito- ja verorikokset), tahallisuusoppi eri rikostyypeissä (henkirikokset, omaisuus- ja varallisuusrikokset sekä huumausainerikokset). Projektin aihepiiri mahdollistaa erilaiset lähestymistavat (esimerkiksi kriminaalipoliit-

tinen orientaatio, teoreettinen ja käytännöllinen lainoppi). Projektin alussa luodaan yleiskuva aihepiiristä ja esitellään erilaisia tutkimusteemoja. Tavoitteena on antaa projektilaiselle valmiudet valita sellainen lähestymistapa ja aihe, jonka hän kokee itselleen läheiseksi.

Projektin työskentely pääpiirteittäin:

Projekti muodostuu koko projektivuoden kestävästä seminaarityyppisestä työskentelystä. Kevätlukukaudella painopiste on seminaaritapaamisissa, kun taas syyslukukaudella tavoitteena on keskittyä tutkielman kirjoittamiseen. Erilaiset tapaamiset ja työmuodot palvelevat ennen kaikkea tutkielman tekoa. Kevätlukukausi aloitetaan johdannolla projektin aihepiiriin. Samalla sovitetaan harjoitusaineiden aiheista sekä esitellään ja arvioidaan nämä kirjalliset työt seminaarissa. Sen jälkeen päätetään seminaaritoiden aiheista, jotka jälleen esitellään ja arvioidaan seminaarissa. Projektilaiset suorittavat kevätlukukaudella myös projektitentin. Projektitentin tutkintovaatimuksista on mahdollista korvata kohta 2. osallistumalla professori Prattin kevätlukukaudella pitämään englanninkieliseen luentosarjaan ja kirjoittamalla luentosarjan pohjalta oppimispäiväkirja. Syyslukukaudella jatkuu tutkielman kirjoittaminen ja lukukauden lopussa projektilaiset kirjoittavat seminaarityöt tutkielmiensa pohjalta. Projektissa on mahdollista osallistujien kiinnostuksen mukaan tehdä tutustumiskäyntejä projektin kannalta kiinnostaviin viranomaisiin.

Projektitentin tutkintovaatimukset:

1. **Jareborg, N.:** Allmän kriminalrätt 2001 (437 s.)
2. **Duff, R.A.:** Answering for Crime: Responsibility and Liability in the Criminal Law 2007 (299 s.)
3. **Duff, R.A. – Green, S. (eds.):** Defining Crimes. Essays on the Special Part of the Criminal Law 2005 (247 s.)
4. **Sahavirta, R.:** Rahanpesu rangaistavana tekona 2008 (soveltuvin osin, noin 200 s.)
5. **Tapani, J.:** Tuomari ja rikosoikeuden yleiset opit. Oikeustiede–Jurisprudentia 2006 s. 295–397.

6. Nuotio, K.: Syyte rikosoikeutta ja rikosprosessioikeutta yhdistävänä tekijänä. LM 2001 s. 679–697, **Lappalainen, J.:** Rikoksen rakenne prosessioikeuden näkökulmasta. Juhlajulkaisu Antti Jokela 2005 s. 147–167, **Tapani, J.:** Mistä puhumme, kun puhumme olosuhdetahallisuudesta? Juhlajulkaisu Eero Backman 2005 s. 283–301 ja **Tolvanen, M.:** Tosiseikat rikosprosessissa. Juhlajulkaisu Eero Backman 2005 s. 303–325.

Työoikeus

Projektin teema: Pohjoismaiden työ-sopimusoikeus

Projektin johtaja prof. **Kari-Pekka Tiitinen.** Myös työoikeuden assistentti osallistuu projektin työskentelyyn. Projekti alkaa sl. 2008.

Tavoitteet ja sisältö

Projektin teema on pohjoismaiden työ-sopimusoikeus. Pohjoismaille yhteinen työ-elämän sääntelyn ominaispiirre, työmarkkinajärjestöjen ja työehtosopimusten keskeinen asema, heijastuu myös työ-sopimusoikeuteen. Eurooppalaisessa kontekstissa pohjoismaat näyttävät hyvinkin samankaltaisilta myös työ-sopimusoikeuden osalta. Individuaalisessa työoikeudessa on kuitenkin myös merkittäviä eroja; työntekijän työ-suhdeturva on vahva erityisesti ruotsalaisessa ja suomalaisessa työoikeudessa kun taas tanskalaisessa mallissa ei niinkään suojata työ-suhteen pysyvyyttä vaan pyritään turvaamaan työntekijän asema työsuhteesta toiseen siirryttäessä. Myös oikeusteoreettiset rakennelmat eroavat toisistaan; työoikeuden konstruointi työsuhteen käsitteen ympärille suomalaisessa työoikeudessa eroaa ruotsalaisesta mallista, jossa korostetaan työntekoa erityisessä työntekijäasemassa.

Karkein siveltimenvedoin kuvastusta aihepiiristä kumpuaa lähes rajattomasti mielenkiintoisia tutkielmien aiheita.

Projektin alkukokous: 8.9. klo 10.15-12 sali P444 pidettävässä kokouksessa selvitetään opintojen sisältöä sekä työskentelymuotoja ja –aikataulua. Syventävien opintojen projektitentin ensimmäinen suoritusmahdollisuus on 23.9.2007 järjestettävän tiedekunnan tenttikierroksen yhteydessä (tämä on myös suositeltavaa). Tenti on suoritettava viimeistään vuoden 2008 ensimmäisessä työoikeuden tenttitilaisuudessa 2.2.2009

Seminaarit ja kirjalliset työt. Ensimmäiset harjoitusaineet kirjoitetaan syyslukukauden alkupuolella siten, että ne käsitellään yhdessä 10. ja 11.11. klo 14-20 salissa P444 järjestettävässä seminaarissa. Tämän jälkeen osallistujat laativat toiset harjoituskirjoitukset, joita käsitellään yhteisessä seminaarissa 19. ja 20.1.2009 klo 14-20, salissa P444. Viimeksi mainittujen harjoituskirjoitusten on tarkoitus liittyä laadittavaan tutkielmaan. Kevätlukukaudella opiskelijat laativat tutkielmaa varten tutkimussuunnitelmat, jotka käsitellään huhtikuussa pidettävässä seminaarissa Tvärminnessä.

Tutustumiskäynnit. Projektin aikana on tarkoitus vieraila ainakin työtuomioistuinmessä, jossa seurataan valitun riita-asian käsittelyä haastehakemuksesta tuomion julistamiseen. Tutustumiskäyntejä pyritään järjestämään myös valtakunnansovittelijain toimistoon sekä keskeisiin työmarkkinajärjestöihin ja mielenkiintoisille työpaikoille.

Projektitentin tutkintovaatimukset:

1. *Tiitinen, Kari-Pekka & Kröger Tarja*, Työsopimusoikeus, 4. painos, 2008
2. *Källström, Kent - Malmberg, Jonas*, Anställningsförhållandet. Inledning till den individuella arbetsrätten, 2006 (s. 19-300)
3. *Kristiansen, Jens*, Grundlæggende arbejdsret (2005), (s.19-41 ja 217-356)
4. *Jakhelln, Henning*, Oversikt over arbeidsretten, (2006), (s. 26-64, 131-144, 218-273, 303-321, 381-391 ja 416-532).

Projektitentiä ei voi tenttiä kahdessa osassa. Projektitentissä ei saa käyttää lakikirjaa.

2. Projektin teema: Euroopan sosiaaliset ihmis- ja perusoikeudet.
Projektin johtaja prof. **Matti Mikkola**.
Projekti alkaa sl. 2008

Tavoitteet ja sisältö: Eurooppa käsittää 27 EU-maata, joilla on yhteiset sosiaaliset perusoikeudet, sekä 20 muuta maata, jotka ovat sitoutuneet lähes samansisältöisiin sosiaaliin ihmisoikeuksiin. Koska alueen yhteiskuntajärjestykset ja oikeuskulttuurit ovat monimuotoiset, ovat sopimustekstit muotoutuneet abstrakteiksi, jolloin sopimuksia valvovalle lainkäyttöelimelle on jäänyt tavallista suurempi liikkumavara.

Projektissa käsiteltävien säännösten kirjo on laaja, kattaen: koulutuksen, työllisyyden, työsuhteen ehdot, kollektiivisen työoikeuden, toimeentuloturvan, asumisen, terveydenhuollon ja sosiaalipalvelut sellaisina kuin niistä on säädetty Eurooppaa koskevissa sopimuksissa ja millaisiksi ne ovat muotoutuneet lainkäyttöelinten tapauskäytännössä. Keskeisiä lainkäyttöelimiä on kolme: Euroopan ihmisoikeustuomioistuin, Euroopan (neuvoston) sosiaalisten oikeuksien komitea ja Euroopan yhteisön tuomioistuin.

Tapausaineisto ja useat asiaa koskevat kuvaukset löytyvät netistä ao. elinten kotisivuilta pääasiassa englannin- ja ranskankielisinä. Siksi jommankumman kielen ymmärtäminen on välttämätöntä projektiin osallistumiselle.

Tutkielmien teemat on projektiin osallistuvien vapaasti valittavissa em. oikeuksien alueelta.

Projektin alkukokous ja luennot: ma - to 17.-20.9 klo 14-16 luentosali P 667. Aluksi selvitetään projektin ohjelma ja aikataulu. Sen jälkeen seuraavat projektin johtajan luennot (8 tuntia). Jokaisen projektiin osallistuvan tulee suorittaa alkutentti kesällä 2008 tai syksyn aikana jonkin työoikeuden tentin yhteydessä tai erikseen sovittavana aikana.

Tutkimuksen metodologia: Projektiin osallistuvien edellytetään osallistuvan syksyn

2008 aikana tiedekunnan järjestämään metodiseminaariin tai vaihtoehtoisesti Siviilioikeuden ajattelua ja tutkimusta käsittelevään (Aarnio-Mikkola) seminaariin Lammin biologisella asemalla marraskuussa 2008 (ks. Tutkintovaatimusten kohta Aineiden väliset valinnaiset opinnot).

Seminaarit ja kirjalliset työt: Ensimmäiset harjoitusaineet kirjoitetaan tutkielmaksi valitun teeman taustoista, minkä käsittelyn yhteydessä esitellään myös alustava tutkimussuunnitelma. Toisessa harjoitusaineessa esitellään tutkielman käsitteelliset ja periaatteelliset lähtökohdat ja alustava dispositio. Tähtäimenä on, että jokainen projektiin osallistuva kirjoittaisi tutkielmansa kevään 2009 kuluessa. Seminaarien tarkemmat ajankohdat ilmoitetaan syyskuun luentojen yhteydessä. Yhteisiä kokouksia pidetään keskimäärin keran kuussa. Projektin johtaja toimii tarpeen mukaan kunkin tutkielman laatijan työnohjaajana. Projektin loppuseminaari järjestetään kevään 2009 lopulla myöhemmin ilmoitettavassa paikassa.

Yhteystiedot: matti.mikkola@helsinki.fi

Projektin tutkintovaatimukset:

Mikkola, M., European Social Human Rights. ilmestyy syksyllä 2007 tai sitä ennen seuraavat artikkelit kirjoittajan kotisivulta tai mainituista teoksista: 1) European Social Charter and Health, teoksessa Health, Ethics and Human Rights, Council of Europe meeting the Challenge, 2004, 2) Sosiaaliturva ihmis- ja perusoikeutena Euroopassa, Busines Law Forum 2005, 3) European Law teoksessa European and Russian Minimum Standards for Social Dialogue, 2005, s. 267-354, saatavilla vain nettijulkaisuna ja 4) Collective Labour Disputes Settlement sekä Individual Labour Disputes Settlement, teoksessa Alternative Individual and Collective Labour Dispute Settlement, s. 184-204 ja 229-250, saatavilla vain nettijulkaisuna.

Monografia. Tutkielman alaa koskeva Euroopan neuvoston julkaisema monografia, joka on lainattavissa projektin johtajalta

Urheiluoikeus

Projektin teema: Moderni urheiluoikeus
Projektin johtaja: Professori Heikki Hali-
la
Projekti alkaa **sl 2008**

Alkukokous: 5.9.2008 klo 10-12.
Johdantoluento: 5.9. 2008 klo 12-16.
Teemaseminaari: 27.10. – 30.1. 2008 klo 9-
12 ja 31.10. 2008 klo 10-13.
Tutkielmadispositioseminaari 13.1.2009 klo
9-12.
Aineenpalautusseminaari 14.1.2009 klo 9-
12.
Tieteellisen kirjoittamisen seminaari 15.-
16.1.2009 klo 10-12.
Tutkielmaseminaari kevätlukukauden aika-
na.

Kaikki opetustilaisuudet pidetään salissa P
444.

Tutkintovaatimukset

1. Nordiskt seminarium i idrottsjuridik 2006 (119 sivua)
2. Sarvikivi, J. Vedonlyöjän rikosoikeudellisen vastuun ongelmakohdat urheiluvendonlyönnissä (2006)
3. Matikainen, N.: Sopupelit, fair play ja vedonlyöntipetos (2006)
4. Ojanen, T. - Aine, A. – Kinnunen, E. – Mylly, T: Urheilu Euroopan perustuslakisopimuksessa 82005) (105 sivua)
5. Urheilu ja oikeus 2004 s. 13-304
6. Urheilu ja oikeus 2007 s. 9-135
7. Idrottsjuridisk skriftserie 10. Artikelsamling 2006 s. 117-260.
8. Rauste, O.: Urheiluoikeus (1997) s. 206-424 ja 540-621.

Valtiosääntöoikeus

Projektin aihe: Perus- ja ihmisoikeudet
lainsäätäjien ja -soveltajien toiminnassa

Projektin johtaja: Prof. Tuomas Ojanen

Aika: Projektissa on kaksi osaa, joista ensimmäinen sijoittuu syyslukukaudelle 2008, toinen kevätlukukaudelle 2009.

Sisältö:

Suomen liittyminen Euroopan ihmisoikeus-sopimukseen vuonna 1990, Euroopan unioniin vuonna 1995 ja kotimaisen perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudistus vuonna 1995 ovat muuttaneet Suomen oikeutta ja suomalaista oikeusajattelua ja -kulttuuria perusteista alkaen. Perus- ja ihmisoikeuksien vaikutus kattaa tänään Suomen oikeusjärjestyksen kokonaisuudessaan. Vuonna 2000 voimaan tullut Suomen perustuslaki on entistään lisännyt perusoikeuksien soveltamista oikeudellisissa ratkaisutoiminnassa.

Vastaavanlainen kehitys on ollut ominainen Euroopan unionin oikeudelle osana sen ns. konstitutionalisoitumista. Perus- ja ihmisoikeuksien asema ja merkitys on huomattavasti vahvistunut unionissa ja sen oikeudessa etenkin nyt 2000-luvulla. Toisin kuin vielä runsas vuosikymmen sitten perusoikeuksilla on nykyään jo näkyvä rooli sekä lainsäätäjän että etenkin tuomioistuinten toiminnassa Euroopan unionissa.

Projektissa tarkastellaan perustuslain perusoikeuksien ja kansainvälisten ihmisoikeus-sopimusten asemaa ja merkitystä Suomen oikeusjärjestyksessä ja Euroopan unionin oikeudessa. Tarkastelun kohteena on perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien merkitys sekä lainsäädännössä että oikeudellisessa ratkaisutoiminnassa tuomioistuimissa ja hallintoviranomaisissa. Perus- ja ihmisoikeuksien lisääntyvä merkitys eri oikeudenaloilla on niin ikään huomion kohteena. Projektissa tarkastellaan myös perus- ja ihmisoikeuksien asemaa ja merkitystä Euroopan unionin oikeu-

nessa EU-lainsäätäjän ja lainsoveltajien näkökulmasta. Samoin huomioidaan Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimusjärjestelmän, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö mukaan lukien, merkitys sekä Suomen oikeuden että EU-oikeuden kannalta.

Tavoitteet:

Tavoitteena on antaa osallistujille syvällinen kuva perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien luonteesta, merkityksestä, soveltamisesta ja vaikutustavoista lakien säätämässä ja soveltamisessa. Lisäksi tavoitteena on antaa aineksia ymmärtää perus- ja ihmisoikeuksien merkitystä oikeuskehityksessä sekä Suomessa että Euroopan unionissa.

Opetusmuodot:

Opetusmuodot koostuvat johdantoluennoista, seminaari-istunnoista sekä kirjallisten töiden laadinnasta. Lisäksi projektissa pyritään järjestämään ekskursio ainakin eduskunnan perustuslakivaliokuntaan ja suureen valiokuntaan.

Opiskelijoille pyritään mahdollisuuksien mukaan tarjoamaan tilaisuuksia osallistua erilaisiin projektin teeman kannalta kiinnostaviin tieteellisiin seminaaritalaisuuksiin, luentosarjoihin tms. Suomessa.

Ohjelma:

Projektin järjestäytymisistunto on 10.9.2008 klo 14–17 salissa P669, jolloin päätetään projektin tarkasta aikataulusta ja ohjelmasta ottaen mahdollisuuksien mukaan huomioon myös opiskelijoiden toiveet.

Opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa projektin opinnot nopeammassa aikataulussa, esimerkiksi syyslukukauden aikana. Tähän liittyvistä järjestelyistä sovitaan erikseen professorin kanssa.

Syyslukukausi 2008

- Järjestäytymisistunto 10.9.2008 klo 14–17 salissa P669.

- Luentosarja, joka johdattaa projektin asiakokonaisuuksiin, luentojen päätteeksi kar-

toitetaan tutkielman aihepiirejä. Lokakuun loppuun mennessä palautetaan tutkielmasuunnitelma. Jo tässä vaiheessa voi palauttaa myös tutkielman osia.

- Seminaari-istunnot, joissa käsitellään tutkielmasuunnitelmien tai tutkielman laadinnassa esille tulleita metodologisia, teoreettisia, sisällöllisiä tai käytännöllisiä kysymyksiä (marras–joulukuu).

Kevätlukukausi 2009

- Seminaari-istunnot, joissa keskustellaan projektiopintojen nykytilasta sekä käydään läpi tutkielmien laadinnassa esille tulleita teoreettisia, sisällöllisiä ja käytännön kysymyksiä ja joissa käydään läpi sellaisten opiskelijoiden tutkielmasuunnitelmat, joita ei ole käsitelty jo syyslukukaudella (tammikuu).

- Seminaari-istunnot, joissa käydään läpi joko käsikirjoituksia tutkielmien keskeisistä luvuista/jaksoista tai valmiita tutkielmia (maalis–huhtikuu).

Projektitentti: (10 op)

Projektitentti, yhteensä n. 1500 sivua, joka koostuu kaikille yhteisestä yleisestä osasta ja erityisestä osasta, jonka tutkintovaatimukset määräytyvät opiskelijan suuntautumisen mukaan.

Yleinen osa (kaikille yhteinen)

Douglas-Scott, S., A Tale of Two Courts: Luxembourg, Strasbourg and the growing European Human Rights Acquis. *Common Market Law Review*, Vol. 43, 3/2006, s. 629–665. (37 s.)

Gearty, C., *Principles of Human Rights Adjudication* (2004). (215 s.)

Hidén, M., Juridiikkaa ja muotoja eduskuntatyössä (2007) tai teoksen ruotsinkielinen painos **Hidén, M.**, *Juridik och former i riksdagsarbetet* (2007). (194 s.)

Ojanen, T., Eurooppa-tuomioistuimet ja suomalaiset tuomioistuimet. *Lakimies* 7-8/2005, s. 1210–1228. (19 s.)

Viljanen, V.-P., Perusoikeuksien rajoitus-edellytykset (2001). (362 s.)

Viljanen, V.-P., Perustuslain etusija ja risti-

riidan ilmeisyyden vaatimus. Teoksessa Juhlakirja Hannu Tolonen (2005), s. 309–323. (15 s.)

Weiler, J.H.H., The Constitution of Europe (1999), s. 102–128. (27 s.)

(Yhteensä 869 s.)

Tentin yleinen osa suositellaan suoritettavaksi tenttiakvaariossa. Katso tenttiakvaariosta tarkemmin opinto-oppaan yleisen osan tenttimistä koskevasta kohdasta sekä Internetistä osoitteesta <http://ok.helsinki.fi/tentti/>. Tentin suorittamisesta muutoin kuin tenttiakvaariossa on sovittava erikseen oppiaineen professorin kanssa.

Erityinen osa

Opiskelijan suuntautumisen perusteella määräytyvistä tutkintovaatimuksista sovitaan erikseen professorin kanssa. Kirjallisuutta erityisessä osassa tulee olla noin 600 sivua.

Erityisen osan tutkintovaatimuksia on mahdollista korvata myös kirjallisilla töillä (essee, kirja-arviointi tms.) professorin kanssa erikseen sovittavasta aiheesta.

Valtiosääntöoikeuden syventäviin opintoihin voi sisällyttää enintään 16 opintopistettä osallistumisesta valtiosääntöoikeuden alaan kuuluviin kansainvälisiin oikeustapauskilpailuihin (erityisesti En nordisk rättegångstävling, ks. lisää opinto-oppaan Kansainväliset oikeustapauskilpailut -kohdasta) sikäli kun niitä ei ole sisällytetty valtiosääntöoikeuden valinnaisiin opintoihin tai osaksi muita opintoja. Oikeustapauskilpailuista saaduilla opintopisteillä voi esimerkiksi korvata osan projektitentistä. Asiasta on sovittava erikseen oppiaineen professorin kanssa.

Velvoiteoikeus

Sopimusoikeus - Avtalsrätt

Projekti Eurooppalaisia vaikutteita siviilioikeudessa? / Europeisk influens i vår civilrätt jatkuu 2007- 2008 opinto-oppaan mukaan. Lisäksi järjestetään 11.11. ja 27.11 klo 16 – 19 (P417) ”ongelmaklinikkatilaisuudet”.

Yleinen velvoiteoikeus

Projektin teema: Henkilövahinkojen korvaaminen

Projektin johtaja: Prof. Mika Hemmo
Projekti alkaa: kl 2009

Projektissa käsitellään henkilövahinkojen korvaamista vahingonkorvausnormiston, erilaisten lakiperusteisten korvausjärjestelmien ja vakuutusten näkökulmasta. Tarkasteltaviksi tulevat vahingonkorvausoikeuden yleiset opit vastuuperusteiden, korvattavien vahinkojen, syy-yhteyden ja vastaavien kysymysten osalta. Huomiota kohdistetaan muun muassa eurooppalaisiin yhtenäistämishankkeisiin ja oikeuskäytännön kehitykseen.

Projektin ohjelma:

Aloituskokous myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana; seminaaritöiden käsittely helmikuussa; dispositioseminaari toukokuussa, tutkielmaseminaarit syyslukukaudella tutkielmien valmistumisen mukaan. Lisäksi kevatlukukaudella järjestetään metodiluentoja ja tutustumiskäyntejä.

Projektitenttin tutkintovaatimukset:

1. Hoppu, Esko – Hemmo, Mika, Vakuutus-oikeus (2006) s. 1-307.
2. Tiilikka, Päivi, Sananvapaus ja yksilön suoja (2007) n. 600 s.
3. Hellner, Jan – Radetzki, Marcus, Skadeståndsrätt (2006) n. 500 s.

